

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Fiziksel Saygı Düzeylerinin İncelenmesi

Aydın KARAÇAM¹

Niyazi Sıdkı ADIGÜZEL²

¹ 19 Mayıs İmam Hatip Ortaokulu - Ankara

² Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Spor Uzmanı

Özet

Bu araştırmanın amacı beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerinin bazı demografik değişkenler açısından incelemektir. Araştırma tarama modelinin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Türkiye'nin 22 farklı ilinde görev yapan beden eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmaya 68 erkek ve 45 bayan olmak üzere toplam 113 beden eğitimi öğretmeni katılmıştır. Araştırmada erişilebilir örneklem yöntemiyle örneklem seçilmiştir. Araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerini belirlemek için Confalonieri ve ark. (2008) tarafından kısa formu oluşturulan ve Karaçam (2016) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan "Fiziksel Saygı Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesi SPSS 21 programı kullanılarak yapılmıştır. Araştırmada ikili karşılaştırmalarda t-testi, çoklu karşılaştırmalarda ANOVA ve Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeyi çalışılan kurumun kademesine göre ortaokulda öğretmenlik yapanlar lehine anlamlı fark bulunmuştur. Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeyi spor yapma sıklığı değişkenine göre spor yapma sıklığı yüksek olanlar lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeyi BKİ (beden kitle indeksi) değişkenine göre kilosu normal olanlar ve zayıf olanlar lehine anlamlı farklılık göstermektedir. Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeyi cinsiyet, çalıştığı kurum türü ve yaş değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

Anahtar kelime: Beden eğitimi öğretmeni, Fiziksel saygı

Investigation of Physical Esteem Levels of Physical Education Teachers

Abstract

The aim of this study is to investigate physical esteem levels of physical education teachers with regard to certain demographic variables. The study is a descriptive study where survey model was used. Sample of the study is constituted by physical education teachers who work in 22 cities of Turkey in 2016-2017 academic year. Total 133 physical education teachers with 68 males and 45 females participated to the study. Sample was selected with the help of the accessibility sample method in the study. To determine the physical esteem levels of physical education teachers, "Physical Esteem Scale" whose short form was generated by Confalonieri et. al.(2008) and which was adopted in Turkish by Karaçam (2016) was used. Analysis of the data was conducted via SPSS 21 package program. In the study, t-test was used for single comparisons and ANOVA and Kruskal-Wallis tests were used for multiple comparisons. A significant difference was found in physical esteem level of physical education teachers in favor of the ones who are teaching in secondary school with esteem to the variable of institute grade. In the same level, a significant difference was found in favor of the ones having high frequency of doing sports according to the variable of frequency of doing sports. Physical esteem level of physical education teachers shows a significant difference in favor of the ones whose weights are normal and low according to BKİ variable. Physical esteem level of physical education teachers does not show a significant difference according to variables of gender, institution type and age.

Key Words: Physical education teacher, Physical esteem

Giriş

Beden eğitimi öğretmenleri öğrencilerin duyuşsal, bilişsel, sosyal ve psiko-motor gelişimlerinden sorumludur ve eğitim sisteminin en önemli parçalarından biridir. (Tamer ve Pulur, 2001; Meb, 2015). Bu bağlamda bakıldığında beden eğitimi öğretmenlerinin mesleklerini başarılı bir şekilde sürdürmeleri önemli görülmektedir. Beden eğitiminde, eğitimin diğer alanlarından farklı olarak “hareket öğrenme ve hareket yoluyla öğrenme” esas alınmaktadır (Tamer ve Pulur, 2001). Bu nedenle genel öğretmen yeterliliklerinin yanında beden eğitimi öğretmenlerinin nitelikleri şu şekilde belirtilmiştir: Spor yeteneği olan, göz-el ve ayaklarını eşgüdümle kullanabilen, bedence sağlam ve güçlü, spora karşı ilgili ve bu alanda başarılı, düşüncelerini başkalarına açık bir şekilde aktarabilen, iyi bir öğrenme ortamı sağlayabilen, dikkatli, işine özen gösteren, mesleğinin sorunlarıyla ilgilenen ve çözüm yolları bulmaya çalışan, insanlarla iyi iletişim kurabilen, sevecen, hoşgörülü, sabırlı, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini anlayabilen, kendini geliştirmeye istekli, coşkulu ve yaratıcı kimselerdir (Tamer ve Pulur, 2001; Meb, 2015). Bunun yanında beden eğitimi öğretmenlerinin öğretme becerilerinde bir fizyoloğun deneyimine, bir idarecinin yönetim liderliğine ve bir psikoloğun öğüt verme becerilerine sahip olmaları gerektiği belirtilmektedir (Martens, 1998).

Her öğretmenlik alanının kendine özgü ayrı ayrı saptanan ders programları incelendiğinde, alanlara özgü bazı nitelikleri olduğu görülmektedir. Öğrenciler, öğretmenler ve öğretim elemanları ile yapılan çalışmalarda beden eğitimi öğretmenlerinin ders işlerken iyi bir fiziksel görüntüye sahip olma, mesleki bilgi becerilerinde yeterli olma, sportmen olma ve kendine güveni olması alana özgü öğretmen başarısını arttırmaktadır (Tamer ve Pulur, 2001). Karaçam (2016) yaptığı çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin başarı algılarını etkileyen pozitif psikoloji değişkenlerini incelemiş ve beden eğitimi öğretmenlerinin başarı algılarının fiziksel saygıları tarafından doğrudan etkilendiği sonucuna ulaşmıştır. Bu durum beden eğitimi öğretmenlerinin daha çok fiziksel olarak düşündüğünü ortaya koymaktadır. Kılıçarslan (2006) yaptığı çalışmada kişilerin fiziksel saygılarındaki artışın iş verimliliğini arttırdığını belirtmiştir. Pehlivan (2010) yaptığı çalışmada beden eğitimi öğretmen adaylarının fiziksel saygı düzeyleriyle derse yönelik tutumları arasında pozitif yönde ve anlamlı bir ilişki olduğunu belirtmiştir.

Fiziksel Saygı

Fiziksel saygı, öz saygının önemli bir boyutudur. Kişinin vücut görünüşüne yönelik öz değerlendirmesi olarak ifade edilir (Adams ve ark. 2005; Mendelson ve ark. 2001). Schilder (1950) ise fiziksel saygıyı, zihnimize biçimlendirdiğimiz kendi vücudumuzun resmidir, yani kendimize nasıl görüldüğümüzdür şeklinde tanımlamıştır. Bedenin farklı bölümlerinin kişiye verdiği memnuniyet kişinin kendine güveniyle ilişkilidir. Kişilerin antropometrik özelliklerinin (yaş, boy, kilo) yanı sıra sağlık durumu, fiziksel görünüşü, kendine verdiği değeri, kişinin becerilerini kontrol eden kendine karşı davranışlarını oluşturmakta ve bütün bunlar sosyal ilişkilerine yansımaktadır (Uğur, 1996). Mendelson ve ark. (1997) gençler ve yetişkinler için fiziksel saygı ölçeğini geliştirirken fiziksel saygının üç boyutu olduğunu belirtmişlerdir. Bu boyutlar; bireyin kilosuyla ilgili saygısı olan “kilo” boyutu, bireyin kendi görünüşüne yönelik saygısıyla ilgili olan “görünüm” boyutu ve bireyin başkaları tarafından kendisine yönelik fiziksel değerlendirmelerini nasıl algıladığını belirten “atıf” boyutudur.

Bu araştırmalar doğrultusunda fiziksel saygı beden eğitimi öğretmenlerinin başarılarını olumlu yönde etkileyeceği düşünülebilir. Bu çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerinin bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Model

Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerinin belirlenmesini amaçlayan bu araştırma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2005).

Evren ve örneklem

Araştırmanın çalışma grubu 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Türkiye'nin farklı illerinde görev yapan beden eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmaya 68

erkek ve 45 bayan olmak üzere toplam 113 beden eğitimi öğretmeni katılmıştır. Araştırmada erişilebilir örneklem yöntemiyle örneklem seçilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerini belirlemek için Confalonieri ve ark. (2008) tarafından kısa formu oluşturulan ve Karaçam (2016) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan “Fiziksel Saygı Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeğe ilişkin doğrulayıcı faktör analizi sonuçları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Ölçeğe İlişkin DFA Sonuçları

Ölçekler	χ^2	sd	(χ^2 /sd)	RMSEA	CFI	GFI	AGFI	RMR	NFI
FSÖ	90.50	51	1.77	.083	.96	.88	.82	.013	.92

Fiziksel saygı ölçeği (FSÖ). Confalonieri ve ark. (2008) tarafından 14 soruluk İtalyanca kısa versiyonu oluşturulan ve Karaçam (2016) tarafından Türkçeye uyarlanan FSÖ kullanılmıştır. Ölçeğin beşli likert tipi dereceleme biçiminde oluşturulmuş 12 maddesi bulunmaktadır. Ölçekte 5 maddeden oluşan görünüm, 3 maddeden oluşan kilo ve 4 maddeden oluşan atıf, olmak üzere üç alt boyutu vardır. Ölçekte 2, 4, 6, 8, 10, 12 numaralı maddeler ters puanlanır. Ölçekten alınan yüksek puan fiziksel saygı seviyesinin yüksek olduğunu gösterir. FSÖ için açıklanan varyansın % 57.76 olduğu görülürken Ölçeğin geçerlilik güvenirlik çalışmalarında, görünüm alt boyutunun iç tutarlılığı .73, kilo alt boyutunun iç tutarlılığı .76 ve atıf alt boyutunun iç tutarlılığı .64 olarak belirlenmiştir. FSÖ’nun 3 faktörlü yapısının doğrulanması için yapılan DFA sonuçları modelin iyilik uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermiştir (χ^2 /sd = 3.69, RMSEA = .087, CFI = .89, GFI = .92).

Bu çalışma için yapılan analiz sonuçlarına göre FSÖ 12 sorudan ve 3 boyuttan oluşmaktadır. FSÖ için açıklanan varyansın % 67.74 olduğu görülürken ölçeğin geçerlilik güvenirlik çalışmalarında, görünüm alt boyutunun iç tutarlılığı .81, kilo alt boyutunun iç tutarlılığı .83 ve atıf alt boyutunun iç tutarlılığı .70 olarak belirlenmiştir.

Bu yönüyle Karaçam (2016) araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. FSÖ'nun 3 faktörlü yapısının doğrulanması için yapılan DFA sonuçları modelin iyilik uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermiştir ($\chi^2/sd = 1.77$, RMSEA = .083, CFI = .96, GFI = .88).

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde öncelikli olarak veri seti hatalı değer, aykırı değer, normallik ve çoklu bağıntı açısından incelenmiştir. Bu süreçte yanlışlıkla hatalı olarak girilen veri olmadığı gözlenmiştir. Verilerin analizi SPSS 21 programında t-testi, Kruskal Wallis ve ANOVA testi ile yapılmıştır.

BULGULAR

Tablo 2. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Fiziksel Saygı Düzeylerinin Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları

Değişkenler	Kadın (n = 45)		Erkek (n = 68)		t	sd	P
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S			
Fiziksel saygı	32.57	7.61	32.39	9.27	.10	111	.94

* $p < .05$

Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerinin cinsiyete göre t-testi sonuçlarına ilişkin tablo 2 incelendiğinde, fiziksel saygı [$t(111) = .10, p > .05$] düzeyleri arasında cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Başka bir anlatımla cinsiyet, beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeyleri üzerinde belirleyici bir değişken değildir.

Tablo 3. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Fiziksel Saygı Düzeylerinin çalışılan kurumun kademesine Göre t-Testi Sonuçları

Değişkenler	Ortaokul (n = 56)		Lise (n = 57)		T	sd	P
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S			
Fiziksel saygı	34.94	7.41	30.03	9.07	3.14	111	.00*

* $p < .05$

Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerinin kuruma göre t-testi sonuçlarına ilişkin tablo 3 incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerinin çalışılan kurumun kademesine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir [$t(111) = 3.14, p < .05$]. Buna göre ortaokulda çalışan öğretmenlerin fiziksel saygı düzeylerinin ($\bar{x} = 34.94$) lisede çalışan öğretmenlerin fiziksel saygı düzeyinden ($\bar{x} = 30.03$) daha yüksek olduğu söylenebilir. Başka bir anlatımla çalışılan kurumun kademesi, öğretmenlerin fiziksel saygı düzeyleri üzerinde belirleyici bir değişkendir.

Tablo 4. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Fiziksel Saygı Düzeylerinin Çalışılan Kurum Türüne Göre T-Testi Sonuçları

Değişkenler	Kamu (n = 86)		Özel (n = 27)		t	sd	P
	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S			
Fiziksel saygı	32.33	8.70	32.88	8.48	.28	111	.77

* $p < .05$

Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerinin kurum türüne göre t-testi sonuçlarına ilişkin tablo 4 incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı [$t(111) = .28, p > .05$] düzeyleri arasında, çalışılan kurum türüne göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Başka bir anlatımla kurum türü, öğretmenlerin fiziksel saygı düzeyleri üzerinde belirleyici bir değişken değildir.

Tablo 5. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Fiziksel Saygı Düzeylerinin Yaşa Göre Betimsel Verileri

Değişkenler	1. 21-30 (n = 18)		2. 31-40 (n = 34)		3. 41-50 (n = 31)		4. 51 (+) (n = 30)	
	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S
Fiziksel saygı	30.38	9.15	31.76	8.58	33.32	7.60	33.63	9.41

Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerinin yaşlarına göre betimsel verilerine ilişkin tablo 5 incelendiğinde, Fiziksel saygı düzeyi en yüksek 41-50 yaş arası olanların ($\bar{x} = 33.63$) en düşük olan grubun ise 21-30 yaş arası olanlar ($\bar{x} = 30.38$) olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Fiziksel Saygı Düzeylerinin Yaşa Göre ANOVA sonuçları

Değişkenler	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p
	Gruplar arası	158.00	3	52.66		
Fiziksel saygı	Gruplar içi	8160.13	109	74.86	.70	.55
	Toplam	8318.14	112			

Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerinin yaşa göre ANOVA sonuçlarına ilişkin tablo 6 incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı [$F(3, 109) = .70, p > .05$] düzeylerinin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

Tablo 7. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Fiziksel Saygı Düzeylerinin spor yapma sıklığına Göre Kruskal-Wallis testi Sonuçları

	Spor yapma sıklığı	N	Sıra Ort.	sd	χ^2	P
	0	14	31.25			
	1	10	42.10			
Fiziksel saygı	2	26	51.85	5	18.80	.00*
	3	27	62.61			
	4	15	74.50			
	5	21	67.93			

Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerinin spor yapma sıklığına göre Kruskal-Wallis testi sonuçlarına ilişkin tablo 7 incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeyleri spor yapma sıklığına göre anlamlı bir fark olduğu görülmüştür [$\chi^2 (sd = 5, n = 113) = 18.80, p < .05$]. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında fiziksel saygı düzeyi en yüksek grup spor yapma sıklığı haftada 5 defa spor yapan grup olduğu görülürken, bunu haftada 5 ve 3 gün spor yapan

grupların izlediği görülmektedir. Fiziksel saygı düzeyi en düşük grup ise spor yapmayan grup olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Fiziksel Saygı Düzeylerinin BKİ'ye göre Betimsel Verileri

Değişkenler	1. Zayıf (n = 26)		2. Normal (n = 53)		3. Kilolu (n = 34)	
	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S
Fiziksel saygı	33.34	8.56	34.75	7.29	28.23	9.23

Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerinin BKİ' ye göre betimsel verilerine ilişkin tablo 8 incelendiğinde, Fiziksel saygı düzeyi en yüksek normal kilolu olanlar ($\bar{x} = 34.75$) en düşük olan grubun ise kilolu olanlar ($\bar{x} = 28.23$) olduğu görülmektedir.

Tablo 9. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Fiziksel Saygı Düzeylerinin BKİ'ye göre ANOVA sonuçları

Değişkenler	Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	Fark(Tukey)
Fiziksel saygı	Gruplar arası	906.32	2	453.16			
	Gruplar içi	7411.81	110	67.38	6.72	.00*	1-3;2-3
	Toplam	8318.14	112				

Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerinin BKİ'ye göre ANOVA sonuçlarına ilişkin tablo 9 incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerinin BKİ göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeyleri arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Tukey testi sonuçlarına göre kilosu normal olanlar ve zayıf olanların kilolu olanlara göre fiziksel saygı düzeyleri daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tartışma ve Sonuç

Araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeyleri bazı demografik değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırmanın bulgularına göre fiziksel saygı düzeyleri cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermemektedir. Karaçam (2016) beden eğitimi öğretmenleri üzerine yaptığı çalışmada cinsiyet ile fiziksel saygı düzeyleri arasında çalışmanın paralelinde sonuca ulaşmıştır. Çalışmanın aksine Dotse ve Asumeng (2015) yaptıkları çalışmada cinsiyet ile fiziksel saygı arasında erkekler lehine anlamlı bir fark olduğunu bulmuşlardır.

Araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerinin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Karaçam (2016) beden eğitimi öğretmenleri üzerine yaptığı çalışmada yaş ile fiziksel saygı düzeyleri arasında çalışmanın paralelinde sonuca ulaşmıştır. Çalışmanın aksine Hamurcu (2014) yaptığı çalışmada yaş ile beden algısı arasında anlamlı fark bulmuştur. Araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerinin çalışılan kurumun kademesine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir Buna göre ortaokulda çalışan öğretmenlerin fiziksel saygı düzeylerinin lisede çalışan öğretmenlerin fiziksel saygı düzeyinden daha yüksek olduğu görülmüştür. Karaçam (2016) beden eğitimi öğretmenleri üzerine yaptığı çalışmada çalışılan kurumun kademesi ile fiziksel saygı düzeyleri arasında çalışmaya benzer nitelikte sonuca ulaşmıştır.

Araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeyleri ile çalışılan kurum türü arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Başka bir anlatımla kurum türü, öğretmenlerin fiziksel saygı düzeyleri üzerinde belirleyici bir değişken değildir. Ayrıntılı literatür taraması yapılmasına rağmen konuyla ilgili çalışmaya rastlanamamıştır. Bu yönüyle çalışmamızın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeyleri spor yapma sıklığına göre anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında fiziksel saygı düzeyi en yüksek grup spor yapma sıklığı haftada 5 defa spor yapan grup olduğu görülürken, bunu haftada 5 ve 3 gün spor yapan grupların izlediği görülmektedir. Fiziksel saygı düzeyi en düşük grup ise spor yapmayan grup olduğu görülmektedir. Araştırmamıza paralel olarak Pehlivan (2010) beden eğitimi

öğretmen adaylarının fiziksel benlik algıları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını analiz etmek için yaptığı çalışmada fiziksel benlik algısının aktif olarak spor yapan beden eğitimi öğretmen adayları lehine anlamlı farklılık gösterdiğini tespit etmiştir. Zekioğlu (2003) yaptığı çalışmada araştırmamızın sonucunu destekler şekilde spor yapan bireylerin beden algılarında spor yapmayanlara göre daha olumlu benlik algısına sahip olduklarını bulmuştur. Yine çalışmamızın paralelinde spora katılım ve katılım düzeyine yönelik yapılan çalışmalarda da sportif aktiviteye katılanların ve katılım düzeyi yüksek olanların sportif aktiviteye katılmayan ve katılım düzeyi düşük olanlardan daha fazla fiziksel saygıya sahip olduğu görülmüştür (Altıntaş ve ark. 2012; Aşçı, 2004; Er, 2015; Daley 2002; Gilson ve ark, 2005; Moreno ve Cervello, 2005; Van Worst ve ark, 2002; Welk ve Eklund, 2005; Karaçam, 2016). Çalışmamızın aksine Edwards ve ark. (2004), Altıntaş ve ark. (2012) yaptıkları çalışmalarda spora aktif katılım düzeyi yüksek olan bireylerin psikolojik iyi oluş düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulmuşlardır

Araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerinin BKİ göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeyleri arasındaki anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Tukey testi sonuçlarına göre kilosunu normal olanlar ve zayıf olanların kilolu olanlara göre fiziksel saygı düzeyleri daha yüksek olduğu görülmektedir. Araştırmamıza paralel olarak Hamurcu (2014) yaptığı çalışmada BKİ kategorisine göre obezite derecesi arttıkça fiziksel saygı düzeyinin düştüğünü ve algılanan beden ağırlığı arttıkça da fiziksel saygı düzeyinin düştüğünü belirtmiştir. Ayrıca Karaçam (2016) beden eğitimi öğretmenleri üzerine yaptığı çalışmada BKİ ile fiziksel saygı düzeyleri arasında zayıf olan beden eğitimi öğretmenleri lehine anlamlı sonuca ulaşmıştır.

Araştırmanın sonucunda beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel saygı düzeylerinde çalıştığı kurumun kademesi, spor yapma sıklığı ve BKİ belirleyici bir değişken olarak bulunmuştur. Fakat beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyet, yaş ve çalıştığı kurum türünün fiziksel saygı düzeyleri üzerinde belirleyici bir değişken olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Kaynaklar

- Adams G., Turner H., Bucks R. (2005). The experience of body dissatisfaction in men. *Body Image*, 2(3): 271-283.
- Altıntaş A., Aşçı F.H., İşler A.K., Karahan B.G., Kelecek S., Özkan A., Yılmaz A., Kara F.M. (2012). The role of physical activity and body mass index in psychological well-being of adolescents. 12. International Sport Sciences Congress, Denizli.
- Aşçı F.H. (2004). Benlik algısı ve egzersiz. *Spor Bilimleri Dergisi*, 15(4): 233-266.
- Confalonieri E., Gatti E., Ionio C., Traficante D. (2008). Body esteem scale: A validation on Italian adolescents. *TPM-Testing, Psychometrics, Methodology in Applied Psychology*, 15(3): 153-165.
- Daley A.J. (2002). Extra-curricular physical activities and physical self-perceptions in British 14-15 year old male and female adolescents. *European Physical Education Review*, 8 (1): 37-49.
- Dotse J. E., Asumeng M. (2014). Relationship between body image satisfaction and psychological well-being: the impact of africanic Values. *Journal of Social Science Studies*, 2(1): 320.
- Edwards D. J., Edwards S. D., Basson C.J. (2004). Psychological well-being and physical self-esteem in sport and exercise. *International Journal of Mental Health Promotion*, 6(1): 25-32.
- Er Y. (2015). Aerobik antrenmanların beden algısı üzerine etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Gilson N. D., Cooke C. B., Mahoney C.A. (2005). Adolescent physical self-perceptions, sport/exercise and lifestyle physical activity. *Health Education*, 105(6): 437-450.
- Hamurcu P. (2014). Obez bireylerde benlik saygısı ve beden algısının değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karaçam A. (2016). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Başarı Algılarında Yordayıcı Olarak Akademik İyimserlik, Psikolojik İyi Oluş Ve Fiziksel Saygı. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Karasar N. (2006). Bilimsel Araştırma Yöntemi. (10. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kılıçarslan E. (2006). Beden eğitimi öğretmenleri ile diğer branşların fiziksel benlik algılarının karşılaştırılması:(Kdz. Ereğli Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Mendelson B.K., Mendelson M. J., White D.R. (2001). Body-esteem scale for adolescents and adults. Journal of personality assessment, 76(1): 90-106.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2015). Beden eğitimi öğretmenleri özel alan yeterlilikleri. http://otmg.meb.gov.tr/belgeler/ogretmen_yeterlikleri_kitabi/%C3%96%C4%9Fretmen_Yeterlikleri_Kitab%C4%B1_beden_e%C4%9Fitimi_%C3%B6%C4%9Fretmeni_%C3%B6zel_alan_yeterlikleri_ilk%C3%B6%C4%9Fretim_par%C3%A7a_14.pdf sayfasından erişilmiştir (21.10.2015).
- Martens R. (1998). Başarılı Antrenörlük (T. Büyükonat, Çev.). İstanbul: Beyaz.
- Moreno J. A., Cervello E. (2005). Physical self-perception in Spanish adolescens: effects of gender and involent in physical activity. Journal of Human Movement Studies. 48: 291-311.
- Moreno J. A., Cervello E. (2005). Physical self-perception in Spanish adolescens: effects of gender and involent in physical activity. Journal of Human Movement Studies. 48: 291-311.
- Pehlivan, Z. (2010). Beden eğitimi öğretmen adaylarının fiziksel benlik algıları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının analizi. Eğitim ve Bilim, 35(156).
- Schilder P. (1950). The Image and Appearance of the Human Body New York: Int. J. Univ. Press.
- Tamer K., Pulur A. (2001). Beden eğitimi ve sporda öğretim yöntemleri. Ankara: Ada yayınları.
- Uğur G. (1996). Üniversite öğrencilerinde atılganlık ile beden algısı ilişkisi. Yüksek lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Van Vorst, J.G. Buckworth J., Mattern C. (2002). Physical self-concept and strength changes in college weight training classes. Research Quarterly for Exercise and Sport, 73: 113-117.

Welk G. J., Eklund B. (2005). Validation of the children and youth physical self perceptions profile for young children. *Psychology of Sport & Exercise*, 6: 51-65.

Zekioğlu A. (2003). Spor yapan ve sedanter yaşayanlarda çok yönlü beden-self ilişkisi. Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Manisa.